

DALA-DEMOKRATEN

Tisdagen den 26 oktober 1966

Fina musiktraditioner i Husby Första blåskåren bildades för 100 år sedan

Smedby skarpskytte-musikkår bildades redan år 1866. Bilden här ovan togs år 1875 och man ser fr. v. ledaren Sers Samuel Larsson med esskornett, Johan Carlsson med B-kornett, Anton Eriksson med althorn, Gustav Karlsson med tenorhorn och Aspåker Karl Asplund med bas.

LÅNGSHYTAN (DD). Att musiken har fina anor att blicka tillbaka på är ett känt faktum i husbybygden. Såväl på bruken, som ute i socknens byar har funnits en mängd olika sammanslutningar för sång och musikutövning, som var synnerligen livaktiga och berett husby-

En som forskat i blåsmusikens historia i Husby är brukstjänsteman Simon Boquist som själv under en senare period var ledare för Långshyttans musikkår och därvid lade ned ett högt skattat arbete.

Den första kända musikkåren i Husby var Smedby skarpskytte-musikkår, som bildades för 100 år sedan, säger Simon Boquist inledningsvis. Vissa förhållanden tyder dock på att enstaka blåsmusikanter även tidigare funnits i socknen.

Ledare för den första blåsmusikkåren, Smedby skarpskytte-musikkår, som tillkom för närmast 100 år sedan, var Sers Samuel Larsson från Sundfiske som spelade esskornett.

I början av 1880-talet bestod kåren dessutom av följande medlemmar: Beroni Johan Carlsson, b-kornett, Olars Anton Eriksson, althorn, Nilses Gustaf Karlsson, tenorhorn, Karl Asplund, bas.

Av skyttegillet's äldsta protokoll framgår att gillet själv inköpte instrumenten samt att 50 riksdaler vid starten anslogs till en musiklärare.

K. V. Trång i Starbäcksbo kunde på sin tid berätta att skarpskytte-musikkåren vid ett tillfälle, då smedby-skyttarna med musiken i spetsen marscherade den tre mil långa vägen till Vikastrand, fvb med båt till skyttefält i Falun.

Ledaren Sers Samuel Larsson var, efter musikkårens nedläggande i slutet av 1880-talet verksam som musiklärare på olika platser i socknen.

★ Klosters bruksmusikkår

Nästan samtida med skarpskytte-musikkåren var Klosters bruksmusikkår, som bl.a. medverkade vid invigningen av en ny skola i Kloster 1868.

En medlemsförteckning från denna år 1880 upptar följande namn: Aug. Hjort, ledare, Aug. Jansson, Wilh. Jansson, Ing. Thorild, Ing. Lagergren, son till brukspatron på Kloster.

Men verksamheten nedlades av allt att döma, ty år 1908 bildades en privat musikkår i Kloster med Sers Samuel Larsson och ett år senare kom den skicklige esskornettisten Albin Alm från Horndal, som instruktör.

borna många högtidsstunder, och som dessutom haft den största betydelse för bygdens musikliv. Speciellt omhuldad har blåsmusiken varit. Under åren 1906—1910 t. ex. fanns det inte mindre än sju aktiva blåsmusikkårer i socknen, två i vardera Långshytan och Stjärnsund samt en i vardera Västerbyn, Kloster och Svinö.

★ Gruvmusiken i Långsta

I Långshytan daterar sig blåsmusiken till början av 1890-talet då bruksmusiken eller den sk. Gruvmusiken bildades. Men troligen har det också i Långshytan tidigare funnits blåsmusikanter bl.a. i en förening som kallades »Nyttä och Nöje».

Gruvmusiken bestod som framgår av namnet mest av arbetare vid Rälingsbergs gruva, och hade som drivande själ gruvfogden J.P. Stenberg. De sista åren fram till 1918, då kåren nedlades, var sonen John Stenberg ledare. Instrument fick kåren vid starten av brukspatron Martin Nisser.

»Gruvmusiken» som med tiden fick namn om sig att vara en av de förnämsta kårerna i bygden, bestod 1895 av: Albert Norman, klarinett, Axel Sjöstrand, esskornett, Frans Pihl, b-kornett, Johan Sjöstrand, bas, Gustaf Th. Sjögren, tenor, Edv. Lindroth tenor, Karl Norman, althorn och ledare J.P. Stenberg.

★ Musik i Hem och Härd

År 1906 fick bruket sin andra musikkår, bildad av IOGT-logen Hem och Härd och med följande medlemmar: Karl Hellsten, Sam Hedén, Johan Samuelsson, Wilh. Nygren,

Axel Larsson, Axel Eriksson, Karl Hellström och instruktör var musikfanjunkare Hall.

Efter ett par år inköpte denna första »Långshyttans musikkår» nya svenska instrument och kallade Edv. Lindroth till ledare. Efter honom tillträdde den kände klarinettisten Hjeltens Gustaf R. Gustafsson till, och var uppskattad ledare under 30 år.

Nytt folk tillkom givetvis med åren både i Gruvmusiken som Långshyttans musikkår, men den goda standarden lyckades man behålla. Nedgångsperioder fanns, liksom på andra håll, den längsta mellan 1934-1944, då ingen blåsmusikkår var verksam i Husby.

Så kom den helt nyrekryterade Långshyttans musikkår åter och med värt »intervjuoffer» Simon Boquist som ledare under många år. Även under senare år har Långshyttans musikkår varit i verksamhet under Thore Norrmans ledarskap

★ I Stjärnsund

Även i stjärnsundstrakten var det ett rikt musikliv förr i tiden. Vid Stjärnsunds kyrkas invigning 1887 medverkade en musikkår från orten, som bestod av: Aug. Lindberg, esskornett, Gustaf Lindberg, b-kornett, Wilh. Jansson, althorn, Herman Kling, bas.

Något senare startade templet Klippan en musikkår som 1893 hade följande sammansättning: Aug. Hjort, ledare, Adolf Sundvall, Carl Sundström, Frans Berglund, Gustaf Östling, Gotfrid Karlsson, G.A. Johansson, Emil Fagerström, Knut Sundberg.

Bruksmusiken som låg nere en tid, återupptogs vid sekelskiftet sedan templets musikkår köpt egna tyska instrument. 1907 fick även Bruksmusiken nya instrument av svensk fabrik, inköpta av patron C.M. Nisser, 1910 blev de två kårerna en, men 1922 startade några ungdoms-NTO-are en egen kår igen, men början av 1930-talet blev det slut på båda.

★ I Västerby

I västerbytrakten, som haft namn om sig att vara den mest musikintresserade delen i Husby socken, bildades 1875 en musikkår med följande medlemmar: Danils E.G. Westma Gästgivare Gust. Andersson, Mats Mats Andersson, Daniel Ers Joha Andersson, Adolf Källberg.

Även Svinö hade en egen blåsmusikkår under ett 20-tal år med Hjeltens Gustaf Gustafsson och sedermera brodern Ivar som ledare. De förhållanden, under vilka musikkåren för arbete var givetvis i de flesta avseenden sämre än i våra dagar.

Några kommunala eller privata slag kunde inte påräknas då, men gen att musikkåren vid den traditionella midsommar-dansen kunde ett arvode från bolaget som upmuntran. Den tidens lokalsvårigheter var givetvis också ett stort problem för verksamheten.

I Långshytan text gick musikanterna mestadels direkt från tolvmarskskiften till övningen, som bedrevs i en snickerverkstad, det sk »svettrummet». Samma var förhållandet i Stjärnsund, och i Kloster samlades man i en smedja.

Men man gav aldrig tappt. Heder åt dessa musikens förkämpar i vår bygd. Till de namn som intimast är förknippade med blåsmusikens historia i Husby hör fd regementets musikern Albert Norman, Sers Samuel Larsson, Edv. Lindroth, K. Hellsten, J.P. Stenberg, Hjeltens Gustaf R. Gustafsson, Adolf Sundvall samt nordövar och stälbergar i flera generationer, vilka alla hängivet arbetat till det lokala musiklivet fromma, slutar Simon Boquist.